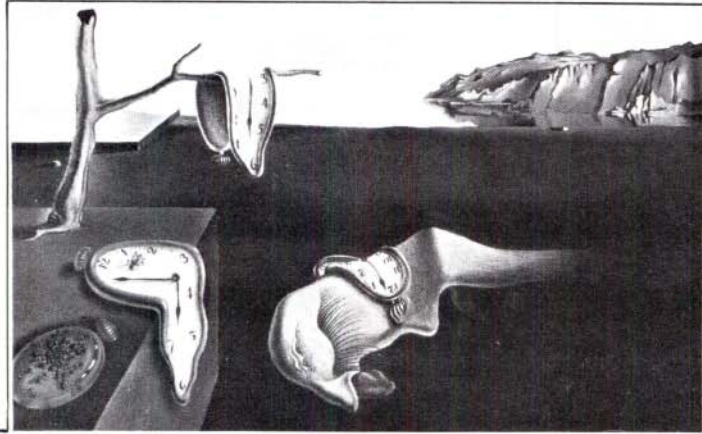

CINC ANYS DE DEBATS SOBRE LA RECERCA I VINT ANYS DE FEINA A FER

(Salvador Dalí: La persistència de la memòria (1931) Museu d'Art Modern de Nova York)

4 (396/juliol 1981

ciència 7)

No voldríem cansar el lector fent un recull exhaustiu de les reunions, simposis, congressos, taules rodones, etc. que s'han celebrat a Catalunya en aquests darrers cinc anys i escaig per a parlar del present i el futur de la recerca a casa nostra. Recordem tan sols que ja pel desembre del 1975 es va celebrar a l'aula magna de la Universitat de Barcelona, sota la iniciativa de l'aleshores dinàmica Comissió d'Investigació del Col·legi de Llicenciats, la primera assemblea de la investigació a Catalunya, amb l'assistència d'unes dues-centes persones i la redacció d'unes conclusions que ja establien els trets principals del que calia fer. A la mateixa època, els científics catalans van emprendre una tasca que duraria uns dos anys des de l'àmbit de recerca del Congrés de Cultura Catalana; com a culminació d'aquests treballs, a finals de març del 1977 tingueren lloc a la Biblioteca de Catalunya unes Jornades sobre la Recerca als Països Catalans on es presentaren nombroses comunicacions sobre el tema que, juntament amb les conclusions de la sessió final de l'àmbit de recerca, celebrada el dia 16 d'octubre del 1977, es publicaren en un llibre homenatge a Jordi Rubió i Balaguer de cinc-centes setanta pàgines...

L'any 1980 va cloure, d'alguna manera, aquest quinquenni de debats sobre el futur de la recerca a Catalunya. Des d'aquesta perspectiva, el cicle "Ciència i Tècnica al servei de Catalunya", que se celebrà a Barcelona a partir de la segona quinzena de desembre del 1980, així com la declaració dels científics catalans feta pública des de (ciència) a primers de desembre del 1980, en la qual s'exigia el traspàs de serveis de recerca de l'Estat a la Generalitat, van constituir dues iniciatives que cal emmarcar, no sols en el terreny més o menys abstracte dels debats sobre el futur de la ciència a Catalunya, sinó en el camp de la presa de decisions polítiques d'ordre pràctic sobre el tema que correspon al govern i al Parlament de Catalunya.

La primera d'aquestes iniciatives polítiques, a la qual ja hem manifestat la nostra salutació i el nostre suport, fou la constitució, l'onze de febrer d'enguany, de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica, dependent de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta iniciativa política del govern de la Generalitat és, en paraules del seu president, Jordi Pujol: "Una primera pedra per a impulsar i establir l'estructura investigadora a Catalunya i haurà de reunir i coordinar els esforços investigadors de les diferents institucions i departaments, tot impulsant la recerca i permetent una òptima distribució i aprofitament dels recursos, així com vetllant perquè s'efectuï una avaluació dels resultats assolits. És per això que aquesta Comissió ha de comptar amb l'assessorament de la comunitat científica i de les institucions de recerca, cosa que tindrà a través del Consell Científic i Tecnològic (...). El fet que Catalunya sigui tan deficitària en matèria de recerca representa una oportunitat única de crear estructures funcionals i posa una responsabilitat gran a les mans de la Generalitat. *Una oportunitat com l'actual no tornarà a presentar-se en els propers cinquanta anys. Si no reeixim ara, probablement no reeixirem mai*". (El subratllat és nostre.) Així, doncs, sobre aquesta pàgina en blanc que és encara avui el futur de l'organització de la nostra recerca, hom comença a dibuixar-hi un model per al desenvolupament d'una veritable acció investigadora a Catalunya. Creiem, en efecte, que el model elegit pot ésser vàlid i operatiu per als objectius que persegueix. La vinculació de la CIRIT a la Presidència de la Generalitat potser és l'indicador més significatiu de la voluntat política de fer entrar la recerca dins l'àmbit del que comunament s'anomena "afers d'Estat". Però aquesta voluntat política que, substancialment, considerem justa seria insuficient si no anés acompanyada d'una acció política més àmplia, com la que en el terreny cultural desenvolupà en el seu temps la Mancomunitat de Catalunya. Volem dir que junt amb la batalla dels traspassos de serveis de recerca de l'Estat a la Generalitat, que és encara per guanyar, bé que l'Estatut de Catalunya contempli la investigació com una competència exclusiva de la Generalitat, cal una voluntat política més àmplia que impulsi mesures legislatives; que porti, en definitiva, el tema al Parlament de Catalunya. En aquest sentit i des d'aquestes pàgines de (ciència) no dubtem a fer una crida a totes les forces polítiques de Catalunya perquè es comprometin a portar aquesta qüestió de la recerca, al més aviat possible, a la nostra Cambra legislativa. Mentrestant, el fet que la primera decisió política de la CIRIT hagi estat la convocatòria d'ajuts a cursets especialitzats a celebrar a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans i, en segon lloc, de beques per a l'ampliació d'estudis a l'estranger, és ja una bona notícia que comentarem oportunament. Tant de bo que els historiadors del demà vegin en aquestes decisions de política científica el veritable any I de l'inici d'una tasca absolutament necessària si volem evitar que Catalunya no esdevingui un país inexistent o una qualsevol "Catalònia M-7" de ficció teatral.

Nota: (ciència), a causa de l'increment dels costos d'edició, s'ha vist obligada a augmentar el seu preu de venda, que serà a partir d'ara de dues-centes cinquanta pessetes l'exemplar.

(ciència) en el seu darrer número (5/6) anunciava la publicació d'un conte de ciència-ficció original d'Isaac Asimov. Problemes editorials varen fer impossible, en el darrer moment, d'incloure'l en aquell número, cosa que farem en una altra ocasió.